

Obsah

	PŘEDMLUVA	11
1.	ELEKTROAKUSTICKÁ ZAŘÍZENÍ	13
1.1.	Základní pojmy z akustiky	13
1.2.	Vlastnosti lidského sluchu	14
1.3.	Elektroakustické měniče	17
1.3.1.	Základní principy elektroakustických měničů	18
1.3.2.	Mikrofony	21
1.3.3.	Reproduktory	26
1.4.	Ozvučnice a reproduktorové soustavy	29
1.5.	Záznam zvuku	31
1.5.1.	Optický záznam zvuku	31
1.5.2.	Mechanický záznam zvuku	32
1.5.3.	Magnetický záznam zvuku	35
1.5.4.	Číslicový záznam zvuku	40
	Kontrolní otázky a úlohy ke kapitole 1	46
2.	ANALÝZA ČASOVĚ PROMĚNNÝCH SIGNÁLŮ	48
2.1.	Základní pojmy	48
2.2.	Veličiny nesinusových průběhů	49
2.2.1.	Střední hodnota	49
2.2.2.	Efektivní hodnota	50
2.2.3.	Činitel tvaru	51
	Příklad 1	51
2.3.	Vyšší harmonické	52
2.4.	Skládání (superpozice) několika průběhů	53
2.4.1.	Superpozice sinusových průběhů se stejnou frekvencí	54
2.4.2.	Superpozice sinusových průběhů s různými frekvencemi	55
2.4.3.	Harmonická syntéza	57
	Příklad 2	57
2.5.	Harmonická analýza	58
2.5.1.	Fourierův rozvoj	59
2.5.2.	Stanovení druhu harmonických z tvaru průběhu	60
2.5.3.	Matematická metoda harmonické analýzy	61
2.5.4.	Numerická metoda harmonické analýzy	62
	Příklad 3	64
2.5.5.	Frekvenční spektrum signálu	66
	Příklad 4	66

2.6.	Charakteristické hodnoty impulsového signálu	69
	Kontrolní otázky a úlohy ke kapitole 2	70
3.	PŘECHODNÉ JEVY V LINEÁRNÍCH OBVODECH	71
3.1.	Vznik přechodných jevů	72
3.2.	Nabíjení kondenzátoru přes rezistor	74
3.3.	Vybíjení kondenzátoru přes rezistor	77
3.4.	Vznik proudu v obvodu s rezistorem a cívkou v sérii	78
3.5.	Zánik proudu v obvodu s rezistorem a cívkou v sérii	80
3.6.	Přechodová charakteristika dvojbranu	81
	Příklad 5	82
3.7.	Integrační a derivační charakter obvodů RC a RL	84
	Kontrolní otázky a úlohy ke kapitole 3	87
4.	NAPÁJECÍ ZDROJE	88
4.1.	Druhy napájecích zdrojů	88
4.2.	Usměrňovače	89
4.2.1.	Jednocestný usměrňovač	91
4.2.2.	Dvoucestný usměrňovač	95
4.2.3.	Zdvojovače a násobiče napětí	102
4.3.	Vyhlazovací filtry	107
4.3.1.	Filtr LC	108
4.3.2.	Filtr RC	108
4.3.3.	Aktivní vyhlazovací filtry	109
4.4.	Stabilizátory napětí a proudu se spojitou regulací	110
4.4.1.	Stabilizátory stejnosměrného napětí	110
4.4.2.	Stabilizátory stejnosměrného proudu	116
4.5.	Impulsově regulované zdroje stejnosměrného napětí (IRZ)	116
4.5.1.	Měníče napětí	118
	Příklad 6	125
	Příklad 7	132
4.5.2.	Řídicí obvody impulsově regulovaných zdrojů	135
	Kontrolní otázky a úlohy ke kapitole 4	137
5.	ZESILOVAČE	139
5.1.	Rozdělení zesilovačů podle různých hledisek	139
5.1.1.	Rozdělení podle druhu použitého zesilovacího prvku	139
5.1.2.	Rozdělení podle velikosti budicího signálu	140
5.1.3.	Rozdělení podle druhu budicího signálu	140
5.1.4.	Rozdělení podle šířky přenášeného frekvenčního pásma	141
5.1.5.	Rozdělení podle zapojení zesilovacích prvků	141
5.1.6.	Rozdělení podle způsobu činnosti	142
5.1.7.	Rozdělení podle vazby mezi zesilovači	143
5.1.8.	Rozdělení podle pracovního režimu zesilovacích prvků	143
5.2.	Základní parametry zesilovačů	145
5.2.1.	Činitel zesílení a zisk	145

5.2.2.	Frekvenční charakteristiky	147
5.2.3.	Zkreslení v zesilovačích	148
5.2.4.	Zesilovač s bipolárním tranzistorem	149
5.2.5.	Řešení klidového pracovního bodu tranzistoru pomocí charakteristik	151
5.2.6.	Teplotní stabilizace pracovního bodu tranzistoru	153
	Příklad 8	156
5.2.7.	Zesilovací stupně s tranzistorem řízenými elektrickým polem	156
	Příklad 9	159
5.3.	Zpětná vazba v zesilovačích	159
5.3.1.	Zesílení zesilovače se zpětnou vazbou	160
5.3.2.	Nyquistovy charakteristiky a kritérium stability	161
5.3.3.	Vliv zpětných vazeb na přenosové vlastnosti zesilovače	166
5.4.	Zapojení SB, SE, SC. Vlastnosti, zesílení, vstupní a výstupní odpory, použití u bipolárních tranzistorů	171
5.4.1.	Zapojení se společným emitorem	171
5.4.2.	Zapojení se společným kolektorem (emitorový sledovač)	174
5.4.3.	Zapojení se společnou bází	176
5.4.4.	Shrnutí vlastností jednotlivých zapojení	178
	Příklad 10	181
5.4.5.	Několikastupňové tranzistorové zesilovače v zapojení SE	181
5.4.6.	Kaskádové zapojení	184
5.4.7.	Spínací tranzistor	185
	Příklad 11	187
	Příklad 12	188
5.5.	Operační zesilovače	190
5.5.1.	Operační zesilovače a jejich vnitřní struktura v monolitickém provedení	190
5.5.2.	Parametry operačních zesilovačů	193
5.5.3.	Základní obvody operačních zesilovačů	194
5.5.4.	Zdroje konstantního napětí	197
5.5.5.	Invertující zesilovač a neinvertující zesilovač jako zdroj konstantního proudu	198
5.5.6.	Integrátory	199
5.5.7.	Proporcionálně integrační (PI) regulátor	200
5.5.8.	Derivační zesilovač	201
5.5.9.	Proporcionálně integračně derivační (PID) regulátor	202
5.5.10.	Logaritmický zesilovač	203
5.5.11.	Exponenciální zesilovač	206
5.5.12.	Násobič kapacity	207
5.6.	Výkonové zesilovače	208
5.6.1.	Jednočinný koncový nízkofrekvenční tranzistorový zesilovač	208
	Příklad 13	209
5.6.2.	Dvojitý zesilovač třídy A, B, AB	209
5.6.3.	Komplementární emitorový sledovač ve třídě AB	212
	Příklad 14	219
5.6.4.	Jednočinný koncový vysokofrekvenční zesilovač	223

5.7.	Širokopásmové zesilovače	226
5.7.1.	Zlepšení zesílení dolní propustí	227
5.7.2.	Zlepšení napěťového zesílení vlivem napěťové zpětné vazby	228
5.7.3.	Kaskádní zapojení SC—SE a SE—SB	229
5.7.4.	Dvoustupňový zesilovač s emitorovou vazbou	230
5.7.5.	Vysokofrekvenční zesilovač se synchronně laděnými obvody	231
5.7.6.	Vazba pásmovými filtry	232
5.7.7.	Zesilovač s rozloženými parametry	233
5.7.8.	Rozšíření frekvenčního pásma	233
5.8.	Stejnoseměrné zesilovače	236
5.8.1.	Nesymetrické stejnosměrné zesilovače	236
5.8.2.	Diferenciální stejnosměrné zesilovače	237
5.8.3.	Darlingtonova zapojení	239
5.8.4.	Mústkový zesilovač	239
5.8.5.	Zesilovač proudu	240
5.8.6.	Nábojový zesilovač	241
5.8.7.	Modulátorový zesilovač	242
5.8.8.	Stejnoseměrný zesilovač s galvanicky oddělenou vstupní částí	243
	Příklad 15	245
	Kontrolní otázky ke kapitole 5	251
6.	MIKROELEKTRONIKA	252
6.1.	Miniaturizace elektronických obvodů	252
6.1.1.	Monolitické integrované obvody	252
6.1.2.	Aktivní a pasivní součástky v monolitickém obvodu, jejich propojování a kontrola jakosti	254
6.1.3.	Vrstvové a hybridní integrované obvody	256
6.1.4.	Analogové mikroelektronické obvody	256
6.1.5.	Stupeň integrace	257
6.1.6.	Monolitické integrované obvody z hlediska použitých aktivních součástek (tranzistorů)	258
6.2.	Obvody integrovaných zapojení	261
6.2.1.	Nastavení klidového pracovního bodu monolitických obvodů	261
6.2.2.	Obvodové a výpočtové řešení periferní jednotky integrovaného zesilovače typu MAA145	264
6.2.3.	Obvod pro posuv stejnosměrného napětí	269
6.2.4.	Operační zesilovač TESLA MAA501, MAA502, MAA504	271
6.2.5.	Integrovaný obvod MBA145, MA3000, MA3006	273
6.2.6.	Frekvenční kompenzace operačních zesilovačů	276
6.3.	Číslicové integrované obvody	279
6.3.1.	Převodníky kódů a analogově číslicové převodníky	280
6.4.	Mikroprocesory	281
6.5.	Boolova algebra	282
6.5.1.	Logický obvod	282
6.5.2.	Číselné soustavy	283
6.5.3.	Základní logické obvody	286

6.6.	Základní zapojení číslicových obvodů	287
6.6.1	Součtové a součinnové obvody NAND a NOR	287
6.6.2.	Realizace základních funkcí pomocí integrovaného obvodu	290
6.6.3.	Dvojková sčítačka	292
6.6.4.	Algebraická metoda minimalizace	294
	Příklad 16	294
6.6.5.	Normální formy	294
	Příklad 17	295
	Příklad 18	295
6.6.6.	Metoda Karnaughovy mapy	296
6.6.7.	Metoda minimalizace	297
6.6.8.	Využití neurčených stavů	299
6.6.9.	Metoda převodu normálních forem	299
	Kontrolní otázky ke kapitole 6	301
7.	GENERÁTORY SINUSOVÝCH PRŮBĚHŮ	303
7.1.	Princip činnosti oscilátorů	303
7.2.	Sinusové oscilátory, rozdělení podle druhu řídicího obvodu	306
7.2.1.	Meisnerovo zapojení oscilátoru	306
7.2.2.	Hartleyův oscilátor	308
7.2.3.	Dvojitinné oscilátory	309
7.3.	Frekvenční stálost oscilátorů <i>LC</i>	309
	Příklad 19	310
7.4.	Krystalové oscilátory	311
7.4.1.	Elektrické vlastnosti křemenného krystalu	311
7.4.2.	Krystalové oscilátory s paralelní rezonancí	314
7.4.3.	Krystalové oscilátory se sériovou rezonancí	314
7.5.	Oscilátory <i>RC</i>	315
7.5.1.	Oscilátor <i>RC</i> s posuvem fáze	315
7.5.2.	Můstkové oscilátory <i>RC</i>	316
7.5.3.	Oscilátor s Wienovým – Robinsonovým můstkem	318
7.6.	Dvoupólové oscilátory. Princip a zapojení	322
	Kontrolní otázky ke kapitole 7	324
	ODPOVĚDI NA KONTROLNÍ OTÁZKY A VÝSLEDKY ÚLOH	325